

Jussi-poika

Vähintäinkin joka joulu kaikki kuulevat radiosta Adolphe Adamin tavallisen ja tutun tuntuisen joululaulun Oi Jouluyö (Cantique de Noël). Siinä laulussa ei varmaankaan olisi sellaista jännitettä, jollei sitä laulaisi ruotsiksi, O Helga Natt, maailman paras tenori Jussi Björling.

Ai että miksikö otan esille joululaulun, vaikka ei ole joulu? Tai maailman parhaan tenorin, vaikkei hän ole suomalainen? No siksi että on juuri äänestetty vuosisadan laulajista, ja siksi että Jussi Björlingissä on vähän suomalaistakin, minkä ruotsalaisetkin yllättäen tunnustavat. Ja siksi, että kävin juuri Taalainmaalla Jussi-pojan museossa.

Englantilainen hyvin arvostettu musiikkilehti Classic CD antoi joukolle ansiotuneita arvostelijoita tehtäväksi laatia listat vuosisadan laulajista, kapellimestareista ja soittajista. Klassisen musiikin esittäjät valtasivat terävimmät kärkipaikat, mutta monet tunnetut iskelmä- ja jazztähdet löytyvät myös listoilta.

Laulajien listan kärkeen nousi ruotsalainen, vuonna 1960 vain 49-vuotiaana kuollut ihmetenori Jussi Björling. Sanotaan, että hän päihittää italialaiset legendaariset tenorit Enrico Caruson ja Benjamino Giglin äänensä puhtauden, tarkkuuden, valoisan säteilyn, eteläisen samettisuuden ja pohjoisen luotettavuuden ansiosta. Voiko laulajasta enää sanoin enempää lausua!

Niin, Jussi-poika syntyi ja eleli aluksi Taalainmaalla Borlängen kaupungissa. Siis Ruotsin sydänmailla. Mutta Jussin isän äiti oli suomalainen, ja isoisä oli asuskellutkin Suomessa nuorena. Juuri Jussi Björlingin isoäiti kutsui häntä aina Jussi-pojaksi, ja niin nimi jäi ja tulee sellaisena pysymäänkin. Koko maailma tuntee hänet vain Jussina.

Jussin isä oli musiikin ammattilainen. Perheen kaikki neljä poikaa osoittautuivat heti hyvin musikaalisiksi. He esiintyivät julkisesti jo alle kouluikänsä ja matkustelivat varhain Amerikkaa myöten. Jussin isä kirjoitti hauskan ja mielenkiintoisen vihkosen, jossa opetettiin äänenmuodostusta ja oikeaa laulutapaa. Isän opetuksessa lieneekin Jussin poikkeuksellisen laulutekniikan vahva perusta.

Adamin laulun lopussa on se kuuluisa korkea C, joka laulettuna on osoittautunut tuiki mahdolliseksi useimmille tenoreille. Kirkua ja huutaa sen osaavat monet. Olenpa ollut konsertissa, jossa itse Pavariottikin on bluffannut ja laulanut laulun puoli askelta matalammalta.

Salpaavan Adamin laulun lisäksi Jussi Björling on laulanut ja levyttänyt satoja oopperaroolleja, joista monet ovat tuplasti vaikeampia ja vaikuttavampia kuin Oi Jouluyö. Niitä voi kiinnostavan kierroksen jälkeen istua rauhassa kuuntelemaan Jussi Björlingin museossa Borlängessä. Takaan, että ei pety!

pajen